

**СПОГОДБА
МЕЖДУ
РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ
И
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЗА СОЦИАЛНА СИГУРНОСТ**

**РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ
И
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,**

водени от желанието да регулират двустранните отношения между двете държави в областта на социалната сигурност,

се споразумяха да сключат следната спогодба:

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Определяне на понятията

(1) Понятията в тази Спогодба означават:

1. “Законодателство”
Закони, постановления, устави и всички други подзаконовни актове, които се отнасят към посочените в член 2, алинея 1 области на социалната сигурност;
2. “Компетентен орган”
Федералните министри или министрите, които са компетентни по законодателството, посочено в член 2, алинея 1;
3. “Носител”
Институцията или органът, който е задължен да прилага посоченото в член 2, алинея 1 законодателство или част от него;
4. “Компетентен носител”
Носителят, при когото лицето е осигурено в момента на молбата за обезщетение, или към когото има претенция за обезщетение или би имало, ако пребиваваше на територията на Договарящата страна, в която за последно е било осигурявано;
5. “Местоживеене”
Мястото на обичайното пребиваване;
6. “Пребиваване”
Временно пребиваване;
7. “Член на семейството”
Член на семейството съгласно законодателството на Договарящата страна, в която е седалището на носителя, за чиято сметка следва да се извършват плащанията;
8. “Осигурителен стаж”
Времето, през което са плащани осигурителни вноски и приравнено време, което се признава като осигурителен стаж съгласно законодателството на Договарящите страни;

9. “Парично обезщетение”, “рента” или “пенсия”

Парично обезщетение, рента или пенсия, включително всички техни части от бюджетни средства, всички добавки, компенсации и надбавки, както и еднократни капиталови плащания.

(2) Другите понятия в тази Спогодба имат значението, което съответства на отнасящото се за тях законодателство.

Член 2

Материален обхват

(1) Тази Спогодба се отнася:

1. за австрийското законодателство относно:

- i. здравно осигуряване;
- ii. осигуряване за трудова злополука;
- iii. пенсионно осигуряване, с изключение на специалното осигуряване за нотариата;
- iv. обезщетение за безработица;

2. за българското законодателство относно:

- i. обезщетения за временна неработоспособност и майчинство;
- ii. задължително здравно осигуряване и спешна медицинска помощ;
- iii. пенсии за осигурителен стаж и възраст и за инвалидност поради общо заболяване;
- iv. пенсии за инвалидност поради трудова злополука и професионална болест;
- v. наследствени пенсии от горните видове пенсии;
- vi. парични обезщетения за безработица.

(2) Тази Спогодба се отнася също до всички нормативни актове, които обобщават, изменят или допълват посоченото в алинея 1 законодателство.

Член 3

Персонален обхват

Тази Спогодба се отнася:

1. за лица, за които е валидно или е било валидно законодателството на едната или на двете Договарящи страни;

2. за други лица, доколкото техните права произтичат от правата на посочените в точка 1 лица.

Член 4

Еднакво третиране

(1) При прилагане на законодателството на една от Договарящите страни, нейните граждани са равнопоставени на гражданите на другата Договаряща страна, доколкото тази Спогодба не предвижда друго.

(2) Алинея 1 не се отнася за:

1. законодателството на двете Договарящи страни относно сътрудничеството на осигурените и работодателите в органите на носителите и обединенията, както и в правораздаването в областта на социалното осигуряване;
2. разпоредбите за осигурителните задължения, съдържащи си в междудържавни договори на Договарящите страни с други страни;
3. законодателството на двете Договарящи страни относно осигуряване на лица, наети в служебно представителство на една от двете страни в трети страни или при членове на такова представителство.

(3) Алинея 1 важи по отношение на австрийското право за признаване на времето на участие във войната или равнопоставен стаж само за български граждани, които непосредствено преди 13 март 1938 г. са притежавали австрийско гражданство.

Член 5

Равнопоставеност на територии

(1) Доколкото тази Спогодба не предвижда друго, пенсиите, рентите и другите паричните обезщетения, за които съществува право съгласно законодателството на една от Договарящите страни, не могат да бъдат намалявани, изменяни, спирани, прекратявани или конфискувани, поради това, че правоимащият живее на територията на другата Договаряща страна.

(2) Алинея 1 не се отнася за:

1. обезщетенията за безработица;
2. компенсациите според австрийското законодателство;
3. пенсии, несвързани с трудова дейност, по българското законодателство.

(3) Пенсиите по алинея 2, точка 3, с изключение на социалната пенсия за старост, могат да се изплащат при местоживеене на територията на Република Австрия, само ако са били отпуснати преди промяна на местоживеенето на правоимащото лице в Република Австрия.

РАЗДЕЛ II РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПРИЛОЖИМОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Член 6 Общо правило

Задължението за осигуряване на работещо лице се определя, доколкото членове 7 и 8 не предвиждат друго, от законодателството на Договарящата страна, на чиято територия се упражнява трудовата дейност. Това се прилага при упражняване на дейност по трудово правоотношение и тогава, когато местожителството на наетото лице или седалището на работодателя се намират на територията на другата Договаряща страна.

Член 7 Специални правила

(1) Ако лице, наето от предприятие със седалище на територията на една от Договарящите страни бъде изпратено на територията на другата Договаряща страна, до края на 24-ия календарен месец след изпращането се прилага законодателството на първата Договаряща страна, все едно, че той работи още на същата територия.

(2) Ако лице, наето от предприятие за въздушен транспорт със седалище на територията на една от Договарящите страни бъде изпратено на територията на другата Договаряща страна, се прилага законодателството на първата Договаряща страна, все едно, че той работи на същата територия.

(3) Лице, което работи като член на пътуващия персонал на предприятие за превоз на пътници или товари посредством релсов, сухопътен транспорт или речно корабоплаване със седалище на територията на едната Договаряща страна, се подчинява на законодателството на тази страна.

(4) Екипажът на морски кораб, както и други постоянно заети лица на морски кораб, се подчиняват на законодателството на Договарящата страна, под чийто флаг плава корабът.

(5) Спрямо служители в публичната администрация, които биват изпращани от едната в другата Договаряща страна, се прилага законодателството на Договарящата страна, от която са изпратени.

Член 8

Дипломатически и консулски персонал

(1) За членовете на дипломатическите представителства или консулствата и за частните домашни работници на служба при членове на тези представителства или консулства, които са изпратени на територията на другата Договаряща страна, е валидно законодателството на Договарящата страна, от която са изпратени.

(2) За споменатите в алинея 1 служители, които не са изпратени, важи законодателството на Договарящата страна, на чиято територия са заети. Доколкото те са граждани на другата Договаряща страна, в рамките на три месеца след започването на работа те могат да изберат прилагането на законодателството на тази Договаряща страна.

Член 9

Изключения

(1) По взаимна молба на наетото лице и неговия работодател или по молба на лицето, работещо за своя сметка, компетентните органи на двете Договарящи страни могат да договорят, по взаимно съгласие, изключения от членове 6 до 8, като се вземат предвид видът и обстоятелствата на трудовата дейност.

(2) Ако за работещия по алинея 1 важи законодателството на едната Договаряща страна, въпреки че той упражнява трудова дейност на територията на другата Договаряща страна, законодателството се прилага, все едно, че той упражнява трудова дейност на територията на първата Договаряща страна.

РАЗДЕЛ III

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Глава 1

Болест и майчинство

Член 10

Сумиране на осигурителен стаж

Ако дадено лице е придобило осигурителен стаж съгласно законодателствата на двете Договарящи страни, този стаж се сумира за придобиване на право на обезщетение и за определяне срока на изплащането му, доколкото не съвпада по време.

Член 11

Материални обезпечения

(1) Наето лице, което изпълнява необходимите предпоставки за получаване на обезщетение съгласно законодателството на една от Договарящите страни и се намира на територията на другата Договаряща страна в изпълнение на своята трудова дейност, както и придружаващите го членове на семейството, имат право на материални обезпечения за сметка на компетентния носител от носителя по пребиваване съгласно валидното за този носител законодателство, като че ли е осигурено при него, ако състоянието им изисква незабавното предоставяне на такова обезпечение.

(2) В случая по алинея 1 предоставянето на телесни протези, позначими помощни средства и други материални обезпечения от значителна важност зависи от обстоятелството, дали компетентният носител дава съгласие за това. Съгласие не е необходимо, ако предоставянето на обезпечението не може да бъде отложено, без да бъдат сериозно застрашени животът или здравето на съответното лице, или ако се извършва възстановяване на разходите чрез обобщени плащания съгласно член 14, алинея 2.

(3) Предходните алинеи се прилагат съответно за австрийски осигурени лица и членовете на техните семейства, които изпълняват необходимите предпоставки за това право съгласно австрийското законодателство и пребивават на територията на Република България.

Член 12

Парични обезщетения

(1) Паричните обезщетения по тази глава се отпускат от компетентния носител съгласно валидното за него законодателство.

(2) Ако размерът на паричните обезщетения зависи от броя на членовете на семейството съгласно законодателството на една от Договарящите страни, компетентният носител взема предвид и членовете на семейството, които живеят на територията на другата Договаряща страна.

Член 13

Носител по място на пребиваване

Материалните обезпечения в случаите на член 11 се отпускат, както следва:

В Република Австрия:

от съответстващата на мястото на пребиваването на дадено лице областна здравноосигурителна каса.

В Република България:

от Националната здравноосигурителна каса и/или от Националния осигурителен институт

Член 14

Възстановяване на разходите

(1) Компетентният носител възстановява на носителя по местопребиваване извършените съгласно член 11 разходи, с изключение на административните разноски.

(2) С оглед опростяване на администрирането, службите за връзка могат да договорят за всички случаи или само за определени групи от случаи единичното разчитане на разходи да се замени с обобщени плащания.

Глава 2

Трудови злополуки и професионални болести

Член 15 Отговорности

Доколкото в член 19 не е постановено друго, за обезщетения при трудови злополуки и професионални болести е отговорна тази Договаряща страна, чието законодателство е било валидно по време на настъпване на трудовата злополука или по време на упражняването на такава дейност, която е в състояние да причини професионалната болест.

Член 16

Материални обезпечения и парични обезщетения

(1) Лице, което има право на материални обезпечения поради трудова злополука или професионална болест според законодателството на едната Договаряща страна и пребивава или живее на територията на другата Договаряща страна, има право на материално обезпечение за сметка на компетентния носител от носителя по място на пребиваване или местожителство съгласно валидното за този носител законодателство, както, като че ли е осигурено при него. В този случай се прилага и член 11, алинея 2.

(2) В случаите на алинея 1 материалните обезпечения се осигуряват

в Република Австрия:

от съответстващата на мястото на пребиваването или местожителството на дадено лице областна здравноосигурителна каса или от носител на осигуряване за трудова злополука,

в Република България:

от Националната здравноосигурителна каса и/или Националния осигурителен институт.

(3) За възстановяване на възникналите по алинея 1 разходи се прилага съответно член 14.

(4) В случай на алинея 1 паричните обезщетения се осигуряват от компетентния носител според валидното за него законодателство.

Член 17

Злополука по време на пътуване

Ако лице, което живее на територията на едната Договаряща страна, се отправи въз основа на редовен трудов договор за започване на работа в другата Договаряща страна и по време на това пътуване към работното място претърпи злополука, то тази злополука се обезщетява от носителя на Договарящата страна, където започва работа, според законодателството при трудова злополука, ако пътуването е извършено без прекъсване и по най-късия възможен път към работното място. Това важи и за злополука, претърпяна от работещото лице по време на връщането му в държавата по местоживеене непосредствено след завършване на трудовия договор, въз основа на който е пребивавал в другата Договаряща се страна.

Член 18

Професионални болести

(1) Ако отпускането на обезщетение за професионална болест съгласно законодателството на една от Договарящите страни зависи от това, дали заболяването е установено с лекарско заключение за пръв път на територията на тази Договаряща страна, това условие се смята за изпълнено, ако съответното заболяване е било открито за пръв път на територията на другата Договаряща страна.

(2) Ако законодателството на една от Договарящите страни предвижда, че обезщетенията за професионална болест се отпускат само, ако дейността, която може да причини заболяването е упражнявана през някакъв минимален срок, компетентният носител на тази Договаряща страна, доколкото е необходимо, взема пред вид периодите на упражняване на такава дейност, по време на които е било валидно законодателството на другата Договаряща страна.

Член 19

Обезщетение за професионални болести

(1) Ако за дадена професионална болест следва обезщетение съгласно законодателствата на двете Договарящи страни, то обезщетенията, с изключение на пенсиите или рентите в случай на склерогенна пневмокониоза, се отпускат само съгласно законодателството на Договарящата страна, на чиято територия последно

е упражнявана дейността, която може да причини такава професионална болест, доколкото за съответното лице са изпълнени необходимите условия съгласно това законодателство.

(2) В случаите на склерогенна пневмокониоза компетентният носител на всяка Договаряща страна отпуска само тази част от пенсията, която отговаря на съотношението между продължителността на осигурителния стаж, зачетен съгласно законодателството на тази Договаряща страна и общата продължителност на осигурителния стаж по член 20, алинея 1, който се зачита съгласно законодателството на двете Договарящи страни.

(3) Ако дадено лице, което е заболяло от професионална болест, е получавало или получава обезщетения за сметка на носителя на едната Договаряща страна и предявява претенции за получаването им, след като е упражнявало дейност, която може да причини професионална болест и съгласно законодателството на другата Договаряща страна, поради влошаване от носител на другата Договаряща страна, то носителят от първата Договаряща страна продължава да поема разходите за обезщетението без да взема предвид влошаването според валидното за него законодателство; компетентният носител на другата Договаряща страна отпуска обезщетение в размер на разликата в сумата между дължимото след влошаването обезщетение и обезщетението, което би било дължимо преди влошаването съгласно валидното за него законодателство, ако болестта би настъпила съгласно това законодателство.

Глава 3

Старост, инвалидност и смърт (пенсии)

Член 20

Сумиране на осигурителен стаж

(1) Ако съгласно законодателството на една от Договарящите страни получаването, запазването или възстановяването на право на обезщетение зависи от придобиването на осигурителен стаж, компетентният носител на тази Договаряща страна, доколкото е необходимо, взема предвид придобития съгласно законодателството на другата Договаряща страна стаж, все едно, че е придобит съгласно прилаганото от него законодателство, доколкото не съвпада по време.

(2) Ако отпускането на определени обезщетения съгласно законодателството на една от Договарящите страни зависи от придобиването на осигурителен стаж в професия, за която съществува

специална осигурителна система, в определена професия или занятие, за отпускане на тези обезщетения, стажът съгласно законодателството на другата Договаряща страна се признава само, ако е придобит в съответната осигурителна система, или ако не съществува такава, в същата професия или занятие.

(3) Ако стажът за отпускане на пенсия съгласно законодателството на една от Договарящите страни удължава периода, през който осигурителният стаж трябва да бъде придобит, този период се удължава и със съответния стаж за отпускане на пенсия съгласно законодателството на другата Договаряща страна.

Член 21

Осигурителен стаж под една година

(1) Ако изискуемият стаж за изчисляване на обезщетението плащането съгласно законодателството на едната Договаряща страна не възлиза общо на дванадесет месеца и само въз основа на този стаж не съществува право на обезщетение, не се отпуска обезщетение по това законодателство.

(2) Осигурителният стаж по алинея 1 се признава от носителя на другата Договаряща страна за придобиване, запазване или възстановяване на право на обезщетение и за неговия размер все едно, че този осигурителен стаж е придобит съгласно прилаганото от него законодателство.

Член 22

Определяне на самостоятелно обезщетение

Ако съществува право на обезщетение съгласно законодателството на една от Договарящите страни и без прилагане на член 20, компетентният носител на тази Договаряща страна определя обезщетението изключително въз основа на изискуемия се съгласно това законодателство осигурителен стаж.

Член 23

Изчисляване на австрийското частично обезщетение

Ако съгласно австрийското законодателство съществува право на обезщетение само въз основа на член 20, компетентният австрийски носител трябва да определи обезщетението изключително въз основа на изискуемия съгласно австрийското законодателство осигурителен стаж, както и въз основа на следните разпоредби:

1. Обезщетения или частични обезщетения, чийто размер не зависи от продължителността на прослужения осигурителен стаж, се дължат в съотношение на необходимия съгласно австрийското законодателство за изчисляване на обезщетението осигурителен стаж към 30 години, но максимално до пълния размер.

2. Ако при изчисляването на обезщетения за инвалидност или на наследници трябва да се зачете стаж след настъпването на осигурителното събитие, този стаж се признава само в съотношение на необходимия съгласно австрийското законодателство за изчисляване на обезщетението осигурителен стаж към две трети от пълните календарни месеци от навършването на 16 години от съответното лице до настъпването на осигурителното събитие, но максимално до пълния размер.

3. Точка 1 не важи:

- а) по отношение на обезщетения от допълнително осигуряване;
- б) по отношение на зависещи от дохода обезщетения или частични обезщетения за гарантиране на минимален доход.

Член 24

Изчисляване на български частични пенсии

Ако съгласно българското законодателство съществува право на пенсия само въз основа на член 20, компетентният български носител определя размера на пенсията само въз основа на осигурителния стаж, придобит съгласно българското законодателство и на дохода за същия период, върху който са внесени осигурителни вноски в България.

Член 25

Гарантиране на минимален размер

(1) Ако само съгласно законодателството на едната Договаряща страна компетентният носител определи обезщетение съгласно член 20, чийто размер е по-нисък от установения минимален размер за съответния вид обезщетение, този носител изплаща обезщетението в този минимален размер.

(2) Когато се изплащат обезщетения от двете Договарящи страни, компетентният носител от държавата по местоживее на правоимащото лице дължи разликата до минималния размер на обезщетението за съответния вид, установен по неговото законодателство, в случай че сборът от обезщетенията от двете държави е по-нисък от този минимален размер.

Глава 4

Безработица

Член 26

Сумиране на осигурителен стаж

(1) Придобитият осигурителен стаж съгласно законодателството на една от Договарящите страни се признава за правото на обезщетение за безработица съгласно законодателството на другата Договаряща страна.

(2) Прилагането на алинея 1 предпоставя, че безработният в Договарящата страна, в която предявява молбата за обезщетение за безработица, е бил осигурен най-малко 26 седмици през последните дванадесет месеца преди подаването на тази молба, без да нарушава разпоредбите за заетостта на чужденци.

(3) Определеното в алинея 2 условие за минимален стаж от 26 седмици не се прилага за безработни, чиято заетост е била планирана за по-дълго време, но е прекратена по-рано от 26 седмици без тяхна вина, или такива, които притежават гражданство на Договарящата страна, в която подават молбата за обезщетение.

Член 27

Период на получаване

Периодът на получаване се намалява с времето, през което безработният е получавал обезщетение за безработица в другата Договаряща страна през последните дванадесет месеца преди датата на подаване на молбата.

РАЗДЕЛ IV

РАЗНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 28

Административна и правна помощ

(1) Компетентните органи определят административните мерки, необходими за изпълнението на тази Спогодба, с отделно споразумение.

(2) Компетентните органи на двете Договарящи страни взаимно се информират:

1. за всички мерки, предприети за прилагането на тази Спогодба;

2. за всички промени на тяхното законодателство, които засягат прилагането на тази Спогодба.

(3) При прилагането на тази Спогодба, компетентните органи, носителите, както и други органи на Договарящите страни, които имат отношение към предмета на тази Спогодба, взаимно си сътрудничат и си оказват помощ, и действат както при прилагането на собственото им законодателство. Тази административна помощ е безплатна.

(4) С оглед прилагането на тази Спогодба, компетентните органи, носителите, както и други органи на Договарящите страни, които имат отношение към предмета на тази Спогодба, могат непосредствено да се свързват помежду си и със заинтересованите лица или техни пълномощници.

(5) Компетентните органи, носителите, както и други органи на Договарящите страни, които имат отношение към предмета на тази Спогодба, не могат да отхвърлят подадените при тях молби или други документи за това, че са съставени на официалния език на другата Договаряща страна.

(6) Лекарски прегледи, които се изискват за прилагане на законодателството само на една от Договарящите страни и се отнасят до лица, които пребивават или живеят на територията на другата Договаряща страна, се извършват по молба на компетентния носител и за негова сметка от носителя по мястото на пребиваване или по местоживеене. Ако се предприемат медицински прегледи в изпълнение на законодателството на двете Договарящи страни, те се извършват от и за сметка на носителя по мястото на пребиваване или по местоживеене на съответното лице.

(7) За съдебната правна помощ са валидни съответните приложими разпоредби за правна помощ по граждански дела.

Член 29

Служби за връзка

Компетентните органи определят служби за връзка за улесняване на прилагането на тази Спогодба, и по-специално за установяване на лесна и бърза връзка между двустранно привлечените носители.

Член 30

Освобождаване от данъци, такси, заверки и легализации

(1) Всяко предвидено в нормите на една от Договарящите страни освобождаване или намаляване на данъци, заверки, съдебни такси и такси за вписване на документи или удостоверения, които трябва да бъдат представени при прилагане на това законодателство, се разпростира и върху съответните документи и удостоверения, които трябва да бъдат представени за прилагане на тази Спогодба или законодателство на другата Договаряща страна.

(2) Свидетелства, документи и писма от всякакъв вид, които трябва да бъдат представени за прилагане на Тази Спогодба, не се нуждаят от заверка и легализация.

Член 31

Защита на данните

(1) Доколкото въз основа на тази спогодба се изпращат съгласно вътрешното законодателство лични данни, валидни са следните разпоредби при спазване на другите валидни за всяка Договаряща страна правни разпоредби:

1. Данни могат да бъдат съобщавани на компетентните служби в приемащата държава за прилагането на тази спогодба и на обхванатите от нея правни разпоредби. Приемащата държава може да ги използва само за тези цели. Предаването им на други служби в приемащата държава е допустимо в рамките на законодателството на приемащата държава, ако това служи на целите на социалната сигурност включително за свързаните с това съдебни производства. При предоставяне на информация в рамките на публично съдебно производство или в съдебно решение тайната на личните данни може да бъде нарушена само при необходимост от защита на съществени и основателни законови интереси на трето лице или на съществени и основателни обществени интереси.

2. Всички лични данни, които на основание на тази Спогодба или на Споразумението за нейното прилагане се обменят под каквато и да било форма между компетентните органи, носители и други органи на двете Договарящи страни, следва да се запазват в тайна, както се процедира с получената информация със същия характер съгласно вътрешното право на съответната държава, както и да се ползват най-малко с такова ниво на защита на данните, което предвижда за всеки отделен случай Договарящата страна, предоставила данните. Това задължение се отнася до всички овластени лица, ангажирани с изпълнението на тази Спогодба, както и по отношение на тези лица, които са подчинени на задължението за неразкриване на информация.

3. Получателят уведомява при поискване от предаващата служба за използването на предоставените данни и за постигнатите по този начин резултати.

4. Предаващата служба е длъжна да следи за правилността на предоставяните данни, както и за необходимостта и за съпоставимостта по отношение на постиганата чрез предоставянето на данните цел. При това трябва да се спазват валидните съгласно съответното вътрешно законодателство забрани за предоставяне на данни. Ако се окаже, че са били предоставени неправилни данни или данни, които не са могли да бъдат предоставяни съгласно законодателството на предоставящата държава, то това трябва да бъде съобщено незабавно на приемащата служба. Тя е длъжна да поправи или да заличи данните. Ако приемащата служба има основания да счита, че предадените данни са неправилни или че следва да бъдат заличени, то незабавно информира за това предаващата служба.

5. Субектът на данните с молба може за изиска информация относно предоставените или използвани във връзка с него данни, произходът на данните, евентуалните получатели или категории получатели на данните, целта на използването на данните, както и правното основание за обработване /предоставяне на тези данни. Освен това субектът на данните има право да бъдат поправени неправилни данни и заличени неправомерно използвани данни. Конкретните изисквания по процедурата за реализация на тези права се основават на действащото национално право.

6. Договарящите страни носят отговорност съгласно разпоредбите на своето вътрешно право за щети, които са причинени на засегнатото лице в съответната Договаряща страна вследствие на обработването на предоставени на основание на тази спогодба лични данни.

7. В случай, че служба на едната Договаряща страна е предоставила лични данни на основание на тази Спогодба, приемащата служба на другата Договаряща страна, в рамките на своята отговорност съгласно вътрешното право спрямо пострадалото лице, не може да се позовава на неправилността на предоставените данни с цел собственото си освобождаване от отговорност. Ако приемащата служба изплати обезщетение за щетата, която е била предизвикана чрез използването на неправилно предоставени данни, то предаващата служба възстановява на приемащата служба цялата сума на изплатеното обезщетение.

8. Предоставените лични данни трябва да бъдат заличени след като вече не са необходими за целта, за която са били предоставени, както и ако няма основание за предположението, че със заличаването им се накърняват заслужаващи защита интереси на засегнатото лице в областта на социалната сигурност.

9. Предаващата и приемащата служба са длъжни да документират предоставянето и приемането на личните данни.

10. Предаващата и приемащата служба са длъжни да защитят ефикасно предоставяните лични данни от неправомерен достъп,

неправомерно изменение и неправомерно разгласяване.

(2) Разпоредбите на алинея 1 важат съответно за производствените и търговските тайни.

Член 32

Подаване на документи

(1) Молби, декларации или жалби, които, в изпълнение на тази Спогодба или законодателството на една от Договарящите страни, се подават пред компетентен орган, носител или други органи и институции на една от Договарящите страни, които имат отношение към предмета на тази Спогодба, се приемат за молби, декларации или жалби, подадени пред компетентен орган, носител или друг орган или институция на другата Договаряща страна.

(2) Молба за обезщетение, подадена съгласно законодателството на една от Договарящите страни, се приема за молба за съответното обезщетение съгласно законодателството на другата Договаряща страна, което се включва в обхвата на тази Спогодба; това не важи, ако молителят изрично поиска определянето на получено съгласно законодателството на една от Договарящите страни обезщетение за старост да бъде отложено.

(3) Молби, декларации или жалби, които, съгласно законодателството на една от Договарящите страни, трябва да бъдат подадени в рамките на определен срок пред компетентен орган, носител или други органи и институции на тази Договаряща страна, които имат отношение към предмета на тази Спогодба, могат да бъдат подадени в рамките на същия срок пред съответната служба на другата Договаряща страна.

(4) В случаите по алинеи 1 до 3 службата, приела тези молби, декларации или жалби, непосредствено или чрез представители на службите за връзка на Договарящите страни, ги предава незабавно на съответната компетентна служба на другата Договаряща страна.

Член 33

Разплащане

(1) Носителите, компетентни за отпускане на обезщетението съгласно тази Спогодба, се освобождават от своето задължение, като разпореди плащането на паричните средства в своята национална валута в полза на правоимащото лице, живеещо в другата Договаряща страна.

(2) Предвидените по тази Спогодба възстановявания на суми се извършват във валутата на Договарящата страна, в която се намира седалището на носителя, който е отпуснал обезщетението.

(3) Преводи въз основа на тази Спогодба се извършват съгласно договореностите или практиките, които са установени за тази област между двете Договарящи страни в момента на превода.

Член 34

Изпълнение на съдебно решение или административен акт

(1) Подлежащите на изпълнение съдебни решения, както и подлежащите на изпълнение актове на носителите или органите и институциите на една от Договарящите страни по отношение на вноски и други вземания по социалното осигуряване, се признават в другата Договаряща страна.

(2) Признаването може да бъде отказано само, ако противоречи на обществения ред на Договарящата страна, в която трябва да бъде признато решението или документът.

(3) Признатите подлежащи на изпълнение решения и актове по алинея 1 се изпълняват в другата Договаряща страна. Процедурата по изпълнението се подчинява на законодателството на Договарящата страна, на чиято територия трябва да се изпълни, по процедурата, по която се изпълняват съответните решения и актове в тази Договаряща страна. Екземплярът на решението или на акта трябва да съдържа потвърждение за неговата изпълнимост (клауза за изпълнимост).

(4) При принудително изпълнение, както и при делата за несъстоятелност и помирение, вземанията на носителите на осигуряването на територията на една от Договарящите страни от неизплатени вноски имат същите предимства, както и съответните вземания на територията на тази Договаряща страна.

Член 35

Разчитане на авансови плащания и възстановяване на недължими плащания

(1) Ако носител на една от Договарящите страни е извършил авансово плащане, последващото плащане на съответно обезщетение за същия период, за което има основание съгласно законодателството на другата Договаряща страна, може да бъде удържано. Ако носител на една от Договарящите страни е извършил по-голямо от необходимото плащане

за време, през което носителът от другата Договаряща страна трябва да плати по-късно съответно обезщетение, тази надхвърляща до размера на платимата по-късно сума на обезщетението, се приема като аванс по смисъла на първото изречение.

(2) Ако носител на социалната помощ на едната Договаряща страна е отпуснал плащане за социална помощ за период, за който впоследствие възникне право на парични обезщетения съгласно законодателството на другата Договаряща страна, компетентният носител на тази Договаряща страна удържа по молба и за сметка на носителя на социална помощ полагащите се за същия период суми до размера на извършените социални плащания, както, като че ли се отнася за извършено от носител на социална помощ на последната Договаряща страна обезщетение.

(3) Алинея 2 се прилага съответно и за извършените плащания за социална пенсия за старост и за семейни помощи за деца, отпуснати съгласно българското законодателство.

Член 36

Обезщетение за понесени щети

(1) Ако лице, което има право да получи обезщетение съгласно законодателството на една от Договарящите страни за понесена щета, настъпила на територията на другата Договаряща страна, има претенция за обезщетение за щетата към трето лице съгласно нейното законодателство, претенцията за обезщетение се прехвърля върху носителя от първата Договаряща страна съгласно валидното за него законодателство.

(2) Ако пред носителите на двете Договарящи страни са представени претенции за обезщетение за щети по отношение на еднакви плащания по същата щета, третото лице по смисъла на алинея (1) може да удовлетвори с освобождаващо действие прехвърлените на двамата носители претенции като плати на единия или на другия носител. В техните вътрешни взаимоотношения носителите трябва да изравнят пропорционално дължимите задължения в съотношение на дължимите от тях плащания.

Член 37

Уреждане на спорове

(1) Всеки спор, възникнал при прилагането на тази Спогодба, се урежда, доколкото е възможно, по взаимно съгласие между компетентните органи на двете Договарящи страни.

(2) Ако спорът не може да бъде уреден по този начин в рамките на шест месеца, той се отнася по искане на една от Договарящите страни пред арбитраж.

(3) Арбитражът се свиква за всеки конкретен случай, като всяка Договаряща страна избира по един член, а двамата се договарят за председател - гражданин на трета страна, който се определя от правителствата на двете Договарящи страни. Членовете се определят до два месеца, а председателят – до три месеца след като една от Договарящите страни е съобщила на другата, че иска да представи спора на арбитраж.

(4) Ако посочените в алинея 3 срокове не бъдат спазени, всяка Договаряща страна, при липса на друго споразумение, може да помоли президента на Европейския съд по човешките права да предприеме необходимото номиниране. Ако президентът е гражданин на някоя от Договарящите страни или е възпрепятстван по друга причина, номинирането поема вицепрезидентът. Ако и вицепрезидентът е гражданин на някоя от Договарящите страни или е възпрепятстван, тогава номинирането поема следващият по ранг в съда, който не е гражданин на някоя от Договарящите страни.

(5) Арбитражът решава с мнозинство въз основа на съществуващите договори между Договарящите страни и общото международно право. Неговите решения са задължителни. Всяка от Договарящите страни поема разноските за своя член, както и за неговото представителство в арбитражния процес. Разноските за председателя, както и другите разходи, се поемат по равно от Договарящите страни. За всичко останало арбитражът урежда сам своя процес.

РАЗДЕЛ V

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 38

Преходни разпоредби

(1) Тази Спогодба не дава основание за претенции за периода преди влизането ѝ в сила.

(2) За определяне на претенцията за обезщетения по силата на тази Спогодба се признава и осигурителен стаж, който е придобит съгласно законодателството на една от Договарящите страни преди влизането в сила на тази спогодба.

(3) При прилагането на алинея 2 се зачита изключително като австрийски осигурителен стаж стажът, придобит преди 27 ноември 1961 г. на територията на Република България, който се взема предвид като такъв съгласно австрийското законодателство относно претенции за обезщетение и за правни очаквания в областта на пенсионното осигуряване въз основа на работа в чужбина..

(4) Като се спазва алинея 1, тази Спогодба е валидна и за осигурителни случаи, които са настъпили преди влизането ѝ в сила, доколкото предишни определени претенции не са били възмездени чрез еднократни капиталови плащания.

(5) Парични плащания, които стават дължими за пръв път с тази Спогодба, се определят по молба на правоимащия от датата на влизането в сила на тази Спогодба. Ако молбата бъде подадена в рамките на две години след влизането в сила на тази Спогодба, обезщетенията трябва да се изплащат от датата на влизането в сила на тази Спогодба, а в противен случай от датата, която е определена съгласно законодателството на всяка от двете Договарящи страни.

(6) Независимо от алинея 4, определените преди влизането в сила на тази Спогодба обезщетения няма да се определят отново.

Член 39

Заключителни разпоредби

(1) Тази Спогодба подлежи на ратификация. Ратификационните документи се разменят във възможно най-кратък срок във Виена.

(2) Тази Спогодба влиза в сила от първия ден на третия месец, следващ месеца, през който са били разменени ратификационните документи.

(3) Тази Спогодба се сключва за неопределен срок. Всяка Договаряща страна може да я денонсира писмено по дипломатически път, при спазване на срок от три месеца до края на календарната година.

(4) В случай на денонсиране, разпоредбите на тази Спогодба за придобити права продължават да са валидни.

В ПОТВЪРЖДЕНИЕ, пълномощниците подписаха и подпечатаха тази Спогодба.

СЪСТАВЕНА в София на 14 април 2005 г. в два оригинални екземпляра на немски и български език, като двата текста са еднакво автентични.

За Република Австрия

Урсула Хаубнер

За Република България

Христина Христова